

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐκάστη οἰκοδέσποινα ἐνιαυσίως διὰ τῶν χειρῶν τῆς δίδει σημαντικὰ ποσὰ χρημάτων καὶ μάλιστα οὐχὶ εἰς μεγάλας δόσεις, ἀλλὰ ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἀνὰ δέκα καὶ εἴκοσι λεπτά, δὲν ὀφείλει λοιπὸν καὶ αὕτη, ὅπως ἕκαστος καταστηματοῦχος ἢ ταμίας, νὰ θεωρήσῃ ἀναγκαίαν τὴν ἐξέλεξις τακτικῆς καταστιχογραφίας; Δὲν ἀρκεῖ μόνον καθ' ἐκάστην ἐβδομάδα ἢ μῆνα νὰ μὴ ἐξοδεύῃ πλείονα τῶν ὀρισμένων καὶ ἐν τέλει τοῦ ἔτους νὰ μὴ ἔχη χρέη, διότι διὰ τῶν ἐμπιστευθέντων αὐτῇ χρημάτων πρέπει νὰ ἐκπληρωθῶσι σκοποὶ ὅλως ὀρισμένοι καὶ ἀμύπητοι, διάφορον καὶ ποικίλην ἔχοντες σπουδαιότητα καὶ ἐρχόμενοι ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου κατὰ σειράν, καὶ οὕτω πως ἐνίοτε συμπίπτοντες, ὥστε ἐξ ἀνάγκης νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ἔστω καὶ εἰς μίαν μόνην ἀγοράν. Ὄφείλει ν' ἀναλογισθῆ, ὅτι ἡ εὐδαιμονία τῶν οἰκείων ἐξαρτᾶται ἀπ' αὐτῆς, ὅτι πρέπει νὰ ὑπολογίσῃ πόσα δύναται νὰ ἐξοδεύσῃ δι' ἀναγκαῖα, πόσα δι' ὠφέλιμα καὶ πόσα τέλος διὰ μόνον εὐχάριστα πράγματα, καὶ τέλος ὅτι τὸ πρῶτον εἶδος τῶν δαπανῶν δὲν πρέπει νὰ τὴν εὖρη ἀοπλον, ἐν ᾧ τὰ λοιπὰ δύο δυνατὸν νὰ ρυθμισθῶσι κατὰ τὰς ἐξείεις τῶν ἐν τῷ οἴκῳ.

Ἄλλὰ καὶ τοῦτο μόνον δὲν ἀρκεῖ εἶνε ἀδύνατον ἀνευ γραπτῶν σημειώσεων νὰ ἐπέλθῃ ποτὲ ἰσορροπία μεταξὺ ἐσόδων καὶ ἐξόδων. Οἰκοδέσποινα τις π. χ. ἔχουσα διὰ τὸν Φεβρουάριον καὶ τὸν Ὀκτώβριον τὸ αὐτὸ εἰσόδημα, ἀν' αὐτοῦ μάλιστα δυνήθῃ νὰ καλύψῃ ὅλα τὰ ἐξόδα τοῦ Φεβρουαρίου, οὐδὲ εἰς τὰ ἡμίση τοῦ Ὀκτωβρίου θὰ δυνήθῃ ν' ἀνταποκριθῆ, οὐχὶ διότι αἱ ἡμέραι τοῦ μηνὸς τούτου εἶνε περισσότεραι, ἀλλὰ διότι ἐν ἀρχῇ τοῦ χειμῶνος πάντοτε πε-

ρισσότερα ἀναγκαζόμεθα νὰ προμηθευθῶμεν παρὰ κατὰ τὸ μέσον αὐτοῦ. Τότε γίνονται τὰ περισσότερα ἀπρόοπτα λεγόμενα ἐξόδα, τότε κυμαίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ εἰσοδήματα, ἀναλόγως πρὸς τὰ ὅποια πρέπει νὰ γίνονται καὶ αἱ δαπάναι. Ποῖα λοιπὸν εἶνε ἡ θεραπεία τοῦ κακοῦ τούτου; Διότι ἀληθῶς φοβερὰ εἶνε ἡ θέσις τῶν κατωτέρων ἐκείνων τάξεων τῆς κοινωνίας, ὧν ἅπας ὁ ἀγὼν συνίσταται νὰ καλύπτωσι μόνις καὶ μετὰ βίας τὰ ἡμερήσια ἐξόδα τῶν διὰ τοῦ μισθοῦ, ὃν καθ' ἐβδομάδα ἢ κατὰ μῆνα λαμβάνουσιν, ἐντελῶς δὲ ἀποροῦσι νὰ φροντίσωσι περὶ μεγαλειτέρων δαπανῶν, ὅσον τοῦ ἐνοικίου, τῶν φόρων κτλ. Ὁμοίως ἐντεῦθεν πηγάζει καὶ ἡ κατὰπτωσις μεμορφωμένων τινῶν οἰκογενειῶν, διότι ἀμερίμνως ἐξοδεύουσιν ἐφ' ὅσον ἔχουσι χρήματα, δανείζονται ἐφ' ὅσον ἔχουσι πίστωσιν, ἀντὶ ἐκ τῶν προτέρων νὰ ὑπολογίσωσι καὶ νὰ ρυθμίσωσι πρεπόντως τὰ ἐξόδα καὶ τὰς δαπάνας.

Φυσικῶς ἡ οἰκικὴ καταστιχογραφία δὲν συνίσταται ἀπλῶς εἰς τὸ νὰ κρατῆ ἡ οἰκοδέσποινα ἀκριβεῖς σημειώσεις καὶ τῆς δεκάρας, τὴν ὅποιαν ἔδωκε πρὸς ἀγοράν κηρίου, ἢ τοῦ λεπτοῦ πρὸς ἀγοράν σελίνου διὰ τὸν ζωμόν, ὅσα δὲ τυχὸν ἐλησημόνησε νὰ περᾶ εἰς τὸ κατάστιχον ὑπὸ τὴν λέξιν: „Διάφορα“. Ἐπιμελής σημειώσεις τῶν δαπανῶν εἶνε ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα, ἀλλ' αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν μόνον ἱστορικὴν ἔχει ἀξίαν, τότε δὲ ἀποκτᾶ σπουδαιότητα, ὅταν προηγουμένως μετὰ πολλῆς περισκέψεως καὶ κρίσεως γίνῃ προϋπολογισμὸς τῶν τε ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων.

(ἔπεται τὸ τέλος).

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ.

Η ΘΥΓΑΤΗΡ ΤΗΣ ΓΗΣ.

(τέλος).

Πάντα τὰ ἐπὶ τῆς σελήνης ὁρώμενα καὶ συμμετρικὸν σχῆμα ἔχοντα ἀντικείμενα δὲν εἶνε ἄλλο ἢ προχώματα κυκλωτερῆ, ὀμαλὴν πεδιάδα ἐν μέσῳ των περικλείοντα, ἐφ' ἧς πάλιν ὑψοῦνται κανονικοὶ κρατῆρες. Παρ' ὅλην ὅμως τὴν φαινόμενην συμμετρίαν περὶ τὸν σχηματισμὸν των, καὶ οἱ κρατῆρες καὶ τὰ προχώματα εἶνε ἀληθῶς βράχοι μόνον ἀπόκηρυτοι, χαραδρώδεις καὶ ἀμορφοί, ἰκανῶς μαρτυροῦντες ὅτι ἐπ' αὐτῶν οὐδεμία χεὶρ νοήμονος ὄντος εἰργάσθη, ἀλλ' ὅτι ὑπῆρξαν μόνον τὸ ἔρμαιον ἀγρίων φυσικῶν δυνάμεων, αἵτινες ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς σελήνης ὀρμώμεναι προὔξενησαν τὰς ταραχὰς ταύτας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς. Οὐδαμοῦ ὅμως φαίνεται καὶ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος ζωῆς. Αἱ ἀπέραντοι ἐκτάσεις εἶνε νεκρὰ καὶ ἀπεφυγμένα. Αἱ θάλασσαι ἀπεξηράνθησαν, ἐπὶ τῶν πεδιάδων ἢ τῶν ὀρειῶν κατωφερειῶν οὐδὲν ἄνθος θάλλει, οὐδὲ δένδρον τι ὑψοῖ τοὺς κλώνους τοῦ πρὸς τὸν οὐρανόν. Δάση, περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ὁποίων εὐκόλως θὰ ἠδυνάμεθα νὰ πεισθῶμεν, ἐπίσης δὲν ὑπάρχουσιν, οὐδὲ χλόη καλύπτει τὰς ἐρήμους καὶ νεκρὰς πεδιάδας. Ἡ Σελήνη ὅλον ἐν παρακαμάζει καὶ διαφθείρεται. Τὴν σήμερον δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι κατέστη σχεδὸν ὅλως ἀχρηστον μέλος τῆς οἰκογενείας τοῦ Σύμπαντος, εἰς οὐδὲν ἄλλο χρήσιμον παρὰ εἰς τὸ νὰ ὑπηρετῆ ἄλλους. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ μήτηρ ἡμῶν Γῆ μεταχειρίζεται αὐτὴν ὡς δαδούχον, καίτοι λίαν ἀτελῆς ἀπεδείχθη κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους καὶ ἡ νεκτερινὴ αὐτῆς ὑπηρεσία τῆς. Ἐν τούτοις ἔχει ἡ σελήνη καὶ μίαν ἄλλην ἰδιότητα, ἣτις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν

εἶνε ὠφελιμωτάτη διὰ τὴν Γῆν. Ἡ ἰδιότης αὐτῆς εἶνε νὰ ταράσῃ τὰ πλήθη καὶ νὰ δημαγωγῆ. Ἴσως τοῦτο φανῆ λίαν παράδοξον καὶ ἀνεξήγητον εἰς τοὺς πολλούς, ἀλλ' ἡμεῖς ἀντὶ πάσης ἄλλης ἐξηγήσεως ἀρκοῦμεθα εἰς τὸ νὰ ἐπαναλάβωμεν, ὅτι ἡ δημοκρατία δύναται οὐχὶ σπανίως νὰ ἔχη λίαν ὠφέλιμα ἀποτελέσματα. Ὁ τὰ δύο τρίτα τῆς ἐκτάσεως τῆς γῆς κατακλύζων ὠκεανός, διατελῶν στάσιμος, ἠθέλην ἀναδώσει ὀλεθρίας ἀναθυμιάσεις, αἵτινες πᾶσαν ζωὴν θὰ κατέστρεφον ἢ θὰ καθίστων αὐτὴν ἀνυπόφορον, ἀν' δὲν διετάρασσον καθ' ἐκάστην ἢ ἀμωπτις καὶ ἡ παλίρροια τὰ ὕδατα τῶν θαλασσῶν. Ἄλλ' ἡ ἀμωπτις καὶ ἡ παλίρροια εἶνε ὁ σφυγμὸς τῆς γῆς, ἧς ἡ καρδία σφοδρώτερον πάλλεται, ὅταν ἀτενίσῃ κατὰ πρόσωπον τὴν σελήνην, τὴν προσφιλέθυγατέρα τῆς. Ἄνευ τῆς μεγάλης ταύτης στοργῆς, δι' ἧς μήτηρ καὶ θυγάτηρ, γῆ καὶ σελήνη στενωῖς πρὸς ἀλλήλας συνδέονται, τὸ αἷμα τῆς γῆς ταχέως ἠθελεν ἀποπαγῆ εἰς τὰς φλέβας τῆς, οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας τῆς ἠθελον παύσει καὶ ὁ βίος τῆς ἠθελε μαραινθῆ μέχρι θανάτου.

Ἡ σελήνη εἶνε φυσικὴ θυγάτηρ τῆς Γῆς, πρὸ ἀπειρῶν ἐτῶν ἐκ τῶν κόλπων τῆς ἐξεληθούσα. Πῶς τοῦτο συνέβη, δὲν δύναμαι ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ εἰπῶ. Τὸ σῶμά τῆς ἔχει τὰ αὐτὰ μὲ τὴν γῆν στοιχεῖα, εἶχε δὲ ἄλλοτε ὕδωρ καὶ ἀέρα, ὡς ἡ γῆ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ χημικὴ σύνθεσις τῶν διαφόρων λιθωμάτων τῆς δὲν εἶνε διάφορος τῆς συνθέσεως τῶν λιθωμάτων τῆς γῆς, ὑπόκεινται δὲ ταῦτα εἰς τοὺς αὐτοὺς νόμους, πρέπει νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι ἡ σελήνη ἄλλοτε

είχεν οργανικά ὄντα ὅμοια πρὸς τὰ γήινα. Ἀλλ' ἡ σελήνη κατηνάλωσεν ἅπαν τὸ ὕλικόν, ὅπερ ἦτον ἀναγκαῖον πρὸς διατήρησιν τοῦ πυρὸς τῆς ζωῆς, ὅπως δὲ ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς γῆς βλέπομεν τοὺς μικροτέρους οργανισμοὺς ἐν γένει ταχύτερον ἀποθνήσκοντας παρὰ τοὺς μεγαλειτέρους, οὕτω καὶ ἡ μικροτέρα καὶ τρυφερωτέρα σελήνη ἀπέθανε πρὸ τῆς ἰσχυρότερα νεῦρα ἐχούσης μητρὸς τῆς Γῆς.

Ο ΑΡΗΣ.

Ἐν ᾧ ὅμως εἰς τὴν σελήνην ἐξηντλήθη πλέον καὶ ἡ τελευταία ἰκμὰς τῆς ζωῆς, ἐν ᾧ ἐπ' αὐτῆς τὰ πάντα εἶνε νεκρὰ καὶ ἀκίνητα, εἰς ἄλλον ἀστέρα, πολὺ μακρότερον ἀφ' ἡμῶν ἀπέχοντα, τὸν Ἄρην, εὐρίσκομεν τὴν ἐπιφάνειαν ἔχουσαν τὰ αὐτὰ συστατικά μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. Αἱ ἐξῆς δὲ ὀλίγαι γραμμαὶ θὰ ἐξηγήσωσιν εἰς τὸν φίλον ἀναγνώστην, πῶς κατωρθώσαμεν νὰ μάθωμεν, ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς καὶ τοῦ Ἄρεως ἔχει μεγάλην ὁμοιότητα κατὰ τὴν σύστασιν.

Μετὰ τὸν γήινον πλανήτην ὁ Ἄρης εἶνε ὁ ἐκ τῶν ἄλλων πλησιέστερον περὶ τὸν ἥλιον κινούμενος, διότι ἐν ᾧ ἡ γῆ ἀπέχει ἀπὸ τοῦ ἡλίου περὶ τὰ 20 ἑκατομμύρια μιλίων, ὁ Ἄρης κινεῖται εἰς ἀπόστασιν 30 περίπου ἑκατομμ. μιλίων ἀπ' αὐτοῦ. Ὅταν ἀμφοτεροὶ οἱ πλανῆται εὐρίσκονται εἰς τὴν αὐτὴν πλευρὰν τοῦ ἡλίου, ἢ μετὰξὺ των ἀπόστασις εἶνε 10,500,000 μιλίων, ἥτις δύναται νὰ μειωθῇ μέχρις 7,400,000 μιλίων, καθότι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν δὲν εἶνε κυκλικαί, ἀλλὰ ἐλλειψοειδεῖς.

Διὰ τὴν ἀποφέρη λοιπὸν ἡ ἀστρονομικὴ τοῦ Ἄρεως παρατήρησις καλὰ ἀποτελέσματα, πρέπει πρῶτον δύο ὅροι νὰ ἐκπληρωθῶσιν. Ἐν πρώτοις εἶνε ἀνάγκη κατὰ τὴν πρόσγειον αὐτοῦ θέσιν νὰ ᾖ καθαρά καὶ διαυγῆς οὐ μόνον ἡ ἀτμοσφαῖρα τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ Ἄρεως, πρέπει δηλαδὴ οἱ κάτοικοι ἀμφοτέρων τῶν πλανητῶν νὰ ἔχωσιν αἶθριον καὶ ἀνεφελον οὐρανόν. Ὅπως ἡ ἡμετέρα γῆ αὐτῶ καὶ ὁ Ἄρης περιβάλλεται ὑπὸ ἀτμοσφαίρας, ἥτις συχνὰ εἶνε λίαν νεφελώδης. Δεύτερος ὅρος πρὸς ἀποτελεσματικὴν παρατήρησιν ἐκάστου πλανήτου εἶνε νὰ μὴ κινῆται παντελῶς ὁ ἀήρ, διότι τὰ διάφορα τοῦ ἀέρος ρεύματα ἐμποδίζουσι πάρα πολὺ τὴν διάβασιν τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων.

Καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα τὰ κωλύματα ἡ παρατήρησις τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρεως σχετικῶς πρὸς τοὺς ἄλλους πλανήτας εἶνε πολὺ εὐκόλος καὶ διὰ τοῦτο μετὰ τὴν σελήνην αὐτὸς εἶνε τὸ μᾶλλον εἰς ἡμᾶς γνωστὸν παρ' ὅλα τὰλλα οὐράνια σώματα. Ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Κρόνος εἶνε μὲν μεγαλειτέροι αὐτοῦ καὶ δύνανται νὰ παρατηρηθῶσιν ἐν συνόλῳ, ἀλλ' ἡ ἀτμοσφαῖρά των κατακαλύπτεται ἀδιαλείπτως ὑπὸ νεφῶν καὶ ὀμίχλης εἰς τόσον βαθμόν, ὥστε ἀπολύτως οὐδὲν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας των. Ὁ Οὐρανὸς καὶ ὁ Ἔρμης ἐνεκα τῆς μεγάλης των ἀφ' ἡμῶν ἀποστάσεως μόλις φαίνονται ὡς τινὰ μικρὰ καὶ φωτεινὰ σημεῖα, πολλάκις δὲ ὁ Ἔρμης καὶ ἐπισκιάζεται καθ' ὅλοκληρίαν ὑπὸ τῆς ἡλιακῆς ἀτμοσφαίρας. Μόνη ἡ Ἀφροδίτη παρατηρήθη σχεδὸν

ὅσον καὶ ὁ Ἄρης. Ἡ διάμετρος τῆς εἶνε ἴση πρὸς τὴν τῆς γῆς καὶ ἐπομένως διπλῆ τῆς τοῦ Ἄρεως, συγχρόνως δὲ πλησιάζει ἡμᾶς περισσότερον τοῦ Ἄρεως, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως, ὅτι ἔχει τὸ ἐλάττωμα κατὰ τὴν πρόσγειον αὐτῆς θέσιν νὰ ἴσταται μετὰξὺ ἡλίου καὶ γῆς καὶ νὰ ἔχη πρὸς ἡμᾶς ἐστραμμένην τὴν σκοτεινὴν αὐτῆς πλευρὰν.

Ἐκ τούτων εὐκόλως ἐννοεῖται, διὰ τί ἀκριβῶς τοῦ Ἄρεως προσεπάθησαν νὰ μελετήσωσι τὴν γεωγραφίαν. Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι φαίνεται ὁ εἰς πόλος τοῦ Ἄρεως κατάλευκος, παρετηρήθησαν δὲ καὶ οἱ δύο πόλοι τοῦ πλανήτου τούτου ὡς δύο λευκαὶ χῶραι, ὅθεν ὑποδεικνύεται ἢ ἐπ' αὐτῶν ὑπαρξίς πάγου καὶ χιόνος. Πολλάκις τὰ σημεῖα ταῦτα τόσον λάμπουσιν, ὥστε νομίζει τις, ὅτι προσεβάλλουσι τοῦ πλανήτου, τοῦτο δὲ προέρχεται ἐκ τῆς θλάσεως τῶν ἀκτίνων, ἥτις παρουσιάζει εἰς ἡμᾶς λευκὸν τινὰ κύκλον μεγαλειτέρον παρὰ ἰσομεγέθη μέλανα. Αἱ πολικαὶ ζῶναι τοῦ Ἄρεως, ὅπως καὶ αἱ τῆς γῆς, αὐξάνονται καὶ σμικρύνονται κατὰ τὰς διαφορὰς τοῦ ἔτους ὥρας. Ἐν γένει ὅμως ἔχουσι μεγαλειτέραν τῶν τῆς γῆς ἔκτασιν, ὡς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι φαίνεται, ληφθεῖση ὑπὸ τοῦ Καμίλλου Φλαμμαριῶν τῇ 29. Ἰουνίου τοῦ 1873. Ἐν τούτοις ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Ἄρεως διαφέρει κατὰ τι ἀπο τῆς γῆνης, διότι ἐκεῖ μὲν ἡ ξηρὰ ἔχει μεγαλειτέραν ἔκτασιν, ἐπὶ δὲ τῆς γῆς αἱ θάλασσαι καλύπτουσι τὰ δύο τρίτα σχεδὸν τῆς ἐπιφανείας τῆς.

Τὸ χρῶμα τῶν θαλασσῶν τοῦ Ἄρεως εἶνε πρασινοφαῖον, τὸ δὲ τῶν ἡπείρων του φαίνεται μᾶλλον ἐρυθροπὸν, ἐξ αὐτοῦ δὲ προέρχεται καὶ τὸ ἐρυθρὸν φῶς τοῦ Ἄρεως, ὅπερ παρεκίνησε τοὺς ἀρχαίους νὰ δώσωσιν εἰς τὸν ἀστέρα τοῦτον τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τῶν μαχῶν.

Καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα τὸ ὕδωρ τοῦ Ἄρεως δὲν διαφέρει ἀπὸ τοῦ γήινου, παράδοξον ὅμως εἶνε τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα τῆς ξηρᾶς. Τοῦτο βεβαίως δὲν προέρχεται ἐκ τῆς ἀτμοσφαίρας, διότι τότε ἔπρεπε τὴν ἐπίδρασιν τῆς ταύτης νὰ ἐξασκήσῃ καὶ ἐπὶ τοῦ χρώματος τῶν ὑδάτων καὶ τῶν πέλων, ὅπερ δὲν συμβαίνει. Ἡδυνάμεθα λοιπὸν μᾶλλον νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἐκεῖ τὸ ἔδαφος συνίσταται ἐξ ἐρυθρᾶς ἄμμου ὡς τὸ τῆς Σαχάρας, δὲν ἔχομεν ὅμως ἀφ' ἐτέρου καὶ διδόμενα τὴν ἀπορρίψωμεν τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι ἡ φυτεία εἶνε ἴσως αἰτία τοῦ ἐρυθροῦ χρώματος, διότι οὐδεὶς μᾶς ἀναγκάζει νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τὰ φυτὰ πρέπει νὰ ᾖ πάντοτε πράσινα.

Διὰ τοῦ φασηματοσκοπίου ἀπεδείχθη ὅτι τὰ νέφη τοῦ Ἄρεως πράγματι συνίστανται ἐξ ὑδρατμῶν, ἐπομένως πιθανώτατον εἶνε αἱ ἐπ' αὐτοῦ φαινόμενα ὑπόφαια κηλίδες νὰ ᾖνε ὕδωρ. Ὅπωςδὴποτε κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τόσον ἠρεύνθησαν τὸν Ἄρην, ὥστε καὶ χάρτας τῶν ἡμισφαιρίων του ἐχάραξαν, ἐξ ὧν καταφαίνεται ἡ μεγίστη αὐτοῦ πρὸς τὴν γῆν ὁμοιότης καὶ συγγένεια, μετὰ μεγάλης δὲ πιθανότητος ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἐκεῖ ζῶσι καὶ ἐμφυχα πλάσματα, μετὰξὺ δὲ αὐτῶν καὶ λογικὰ ὄντα, ἅτινα ἔχουσι ὅπωςδὴποτε ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ μεγαλείου τῆς δημιουργίας καὶ τοῦ Σύμπαντος.

